

PORADY PRAWNE pod red. dra Jerzego Starościaka

53. Inspektor Prezydium Woj. RN w Stalinogrodzie zapytuje, czy uchwała wojewódzkiej rady narodowej może zobowiązać prezydium Woj. RN i wszystkie prezydia rad narodowych niższych szczebli do podjęcia ściśle określonych zadań.

Odpowiedź:

Odpowiedzi na postawione pytanie szukać należy w art. 42 pkt 3 Konstytucji oraz w art. 12, 15, 19 ustawy z 20.III.1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej.

Stosownie do postanowień tych artykułów prezydium rad narodowych kierują się w swej działalności uchwałami swoich rad narodowych oraz rad narodowych i prezydiów rad narodowych wyższych stopni. Rady narodowe wyższych stopni wyposażone są w środki nadzoru umożliwiające im wprowadzenie w życie powyższych przez nie postanowień. Z podanego wyżej wzajemnego, usytuowania rad narodowych (i ich prezydiów) wyższych i niższych stopni wynika, że wojewódzka rada narodowa, działająca na podstawie i w granicach prawa, może zobowiązywać prezydium wszystkich rad narodowych w województwie (w tym i powiatowe) do podjęcia i przeprowadzenia określonych zadań.

54. Ob. Kwaśna, radny GRN w Wysokiej i inni zapytują, czy grunty pod zabudowania wlicza się do powierzchni gruntów, od których obliczane są obowiązkowe dostawy zwierząt rzeźnych i mleka.

Odpowiedź:

W myśl przepisów dekretów z 1.XII.1953 r. o obowiązkowych dostawach zwierząt rzeźnych i o obowiązkowych dostawach mleka (Dz. U. Nr 50, poz. 244 i 245) podstawę ustalenia obowiązkowych dostaw zwierząt rzeźnych i mleka stanowi obszar użytków rolnych, do których zalicza się: 1. grunty orne — bez wyłączenia gruntów pod zabudowaniami i podwórkami, 2. łąki, 3. pastwiska — z wyjątkiem gromadzkich, 4. ogrody i sady.

Grunty pod zabudowaniami i podwórka uważa się za grunty orne użytkowane na zasadzie przepisu art. 10 ust. 2 ustawy z 10.VII.1952 r. o obowiązkowych dostawach zbóż (Dz.U. Nr 32, poz. 214).

Wyłączone są natomiast z podstaw ustalenia obowiązkowych dostaw mięsa i mleka lasy, grunty leśne pod lasami oraz nieużytki, do których zalicza się: lotne piaski, bagna, mokradła, strome stoki i parowy, skały, szutrowiska, doły po żwirze, glinie, torfie, piasku itp.

W. Merczyński

**55. Prezydium MRN w Złoto-
ry zapytuje, czy jest zobowią-
zane do poświadczania rachun-
ków.**

Odpowiedź:

Prezydium MRN (GRN), poza wskazanymi niżej wyjątkami, nie mają obowiązku poświadczania rachunków pod kątem widzenia ich zgodności z cenami miejscowymi.

Przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z 19.II.1949 r. w sprawie dostaw, robót i usług na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz niektórych kategorii osób prawnych (Dz. U. Nr 12, poz. 73), jak również przepisy zarządzenia Przewodniczącego PKPG z 18.I.1951 r. w sprawie ustalania cen przy udzielaniu zamówień osobom nie wymienionym w § 8 powołanego rozporządzenia (MP Nr A-11, poz. 164) nie nakładają na prezydium rad narodowych obowiązku poświadczania rachunków co do zgodności cen z miejscowymi warunkami. Również nie przewidują obowiązku poświadczania rachunków przepisy zarządzenia Przewodniczącego PKPG z 11.V.1951 r. w sprawie ustalania cen na dostawy, roboty i usługi nietypowe, nie objęte obowiązującymi cennikami, a wykonywane przez przedsiębiorstwa państwowe lub pozostające pod zarządem państwowym (Biuletyn PKPG Nr 15, poz. 148).

Obowiązek ten może jednak wynikać z przepisów szczegól-

nych. Na przykład z § 30 rozporządzenia Rady Ministrów z 24.VII.1948 r. (Dz. U. Nr 38, poz. 279) wypływa obowiązek poświadczania przez prezydium GRN (MRN) kosztów noclegu i przejazdów kołowych.

K. Kucner

56. Kierownik Wydziału Organizacyjnego jednego z Prezydiów PRN zapytuje, kto jest odpowiedzialny za pracę instruktora organizacyjnego.

Odpowiedź:

Według wytycznych Urzędu Rady Ministrów, Zespół II z 14.V. 1953 r. Nr 01-1/825/53 pracą instruktorów organizacyjnych kieruje sekretarz prezydium przy pomocy kierownika wydziału (oddziału) organizacyjnego.

Zatem odpowiedzialność za całokształt pracy instruktora ponosi sekretarz prezydium. Nie znaczy to jednak, że inni członkowie prezydium nie powinni interesować się pracą instruktorów. Każdy członek prezydium powinien interesować się pracą instruktora na odcinku spraw nadzorowanych przez danego członka prezydium i ewentualnie dostrzeżone uchybienia w pracy instruktora sygnalizować sekretarzowi prezydium lub stawiać na posiedzeniu prezydium.

Prezydium odpowiadając kolegialnie za swoją działalność jak i za działalność prezydiów rad niższego stopnia nie mogą usuwać z pola widzenia pracy in-

strukturów, którzy są najhardziej operatywnym organem w terenie powołanym do niesienia z ramienia prezydium stałej i systematycznej pomocy radom narodowym niższego stopnia, w szczególności w umacnianiu więzi rad narodowych z masami pracującymi, w aktywizowaniu komisji rad i radnych oraz podnoszeniu na wyższy poziom pracy organizacyjnej prezydów rad narodowych.

Z tych względów działalność instruktorów powinna być co jakiś czas omawiana na posiedzeniu prezydium w oparciu o sprawozdanie złożone z tej działalności przez sekretarza prezydium bądź przez poszczególnych instruktorów.

W. Rowikowski

57. Prezydium MRN w Stoczku Łukowskim zapytuje, czy dopuszczalna jest zamiana przez kolegium kary grzywny na karę pracy poprawczej (w razie nieściągalności grzywny).

Odpowiedź:

Art. 14 ustawy o orzecznictwie karno - administracyjnym przewiduje, że w razie nieściągalności grzywny przewodniczący kolegium zamienia tę karę na karę pracy poprawczej.

Praktyka stosowana przez kolegia, a polegająca na ustalaniu od razu przy wydaniu orzeczenia — zastępczej kary poprawczej jest dopuszczalna i nie narusza postanowień ustawy.

Jeżeli bowiem ustawa zezwala, by przewodniczący kolegium jednoosobowo zamienił karę grzywny na karę pracy poprawczej, to tym bardziej dopuszczalne jest wydanie tej decyzji przez cały skład orzekający i ustalenie zastępczej kary chociażby nawet warunkowo — na wypadek nieściągalności kary grzywny.

Z. Nowicki

58. Prezydium PRN w Tarnowie zapytuje, czy kierownikowi referatu do spraw wyznań wybranemu na członka Prezydium PRN przysługuje dodatek przejściowy stosownie do § 1 uchwały Rady Ministrów Nr 670 (MP z 1951 r. Nr A-87, poz. 1195).

Odpowiedź:

Poruszoną w pytaniu sprawę wyjaśnia pismo okólnie Urzędu Rady Ministrów Zespół II z 30.IX.1953 r. Nr K. 21/1/60 53, które stanowi, że dodatek przewidziany dla kierowników wydziałów należy przyznawać również kierownikom samodzielnych jednostek, o ile jednostki te nie wchodziły w skład wydziałów (np. kierownik referatu do spraw wyznań), bądź też posiadają odmienną od wydziałów strukturę organizacyjną (np. komisja planowania gospodarczego itp.), a kierownicy tych jednostek traktowani są w przepisach uposażeń jako równorzędni kierownikom wydziałów.

St. Ślubowski

59. Prezydium PRN w Biel-sku-Białej zapytuje:

1) czy mieszkania wynajmowa-ne przez prezydium GRN i przy-dzielane nauczycielom należy traktować jako mieszkania służ-bowe,

2) czy w wypadku jeśli wła-sciiciel mieszkania nie wyrazi zgody na zawarcie umowy o na-jem mieszkania za czynsz w wy-sokości ustalonej dekretem o najmie lokali, można stosować przepisy art. 18 dekretu o pu-blicznej gospodarce lokalami,

3) czy prezydium GRN ma podstawę do wypłacenia nauczy-cielowi należności tytułem zwro-tu czynszu, wypłaconego przez nauczyciela właścicielowi nieru-chomości, w wysokości kształtu-jącej się w danej miejscowości.

Odpowiedź:

1) Wszystkie mieszkania wy-najmowane, zgodnie z uchwałą Nr 904/52 Rady Ministrów z 20.X.1952 r., przez prezydium GRN dla nauczycieli są traktowane jako mieszkania służbowe.

Do mieszkań tych nie ma za-stosowania § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 4.VI.1952 r. w sprawie mieszkań służbowych i zakładowych (Dz. U. Nr 29, poz. 196), ponieważ czynsz za te mie-szkania opłaca bezpośrednio pre-zydium.

2) Art. 18 ust. 1 dekretu o pu-blicznej gospodarce lokalami nie może mieć zastosowania dla przedstawionych przypadków, gdyż odnosi się on wyłącznie do

lokali potrzebnych dla celów po-mieszczenia urzędów i instytucji, a nie dla celów mieszkalnych.

Ustęp 2 art. 18 może być sto-sowany, ale tylko w wypadku konieczności uzyskania mieszka-nia dla nauczycieli z nakazem pracy.

3) Prezydium GRN nie ma podstaw do wypłacania bezpo-srednio nauczycielowi należności z tytułu zwrotu czynszu, ponie-waż zawiera ono umowy o najem mieszkania dla nauczycieli bez-pośrednio z właścicielami tych mieszkań i im wypłaca ustaloną należność.

St. Jarmoliński

60. Przewodniczący Prezydium GRN w Sztabinie zapytuje, czy w związku z wybraniem go na przewodniczącego Prezydium przysługują mu bez 3-miesięcz-nego okresu wyczekiwania do-datki rodzinne, mając na uwadze, że przed wyborem pełnił funkcję sołtysa gromady Lebieżyn.

Odpowiedź:

W myśl obowiązujących prze-pisów pracownicy otrzymują za-silek rodzinny po upływie trzech miesięcy kalendarzowych od pod-jęcia pracy za każdy następny miesiąc kalendarzowy przepracowywany w tym samym zakładzie pracy, aż do rozwiązania stosun-ku pracy.

Okoliczność, że Obywatel u-przednio pełnił funkcję sołtysa gromady Lebieżyn, nie ma w danym przypadku znaczenia,

gdyż od 1 grudnia 1951 r. sołtysi i podsołtysi z tytułu wykonywania czynności nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia (z wyjątkiem ubezpieczenia od wypadków) i w związku z tym okres pracy na stanowisku sołtysa nie może być zaliczony do 3-miesięcznego okresu wyczekiwania wymaganego do nabycia uprawnień do zasiłków rodzinnych.

M. Mamrotowa

61. Prezydium MRN w Gnieźnie zapytuje, czy zastępca przewodniczącego prezydium może w okresie, gdy stanowisko przewodniczącego prezydium jest nieobsadzone, pobierać dodatek przejściowy przewidziany dla przewodniczącego.

Odpowiedź:

Zastępca przewodniczącego prezydium w okresie zastępstwa nie może pobierać dodatku przejściowego do uposażenia przysługującego w myśl Instrukcji Nr 4 (MP Nr A-57, poz. 656 z późniejszymi zmianami) przewodniczącemu prezydium rady narodowej, gdyż nie zezwala na to ustawa uposażeniowa z 4.II.1949 r. (Dz. U. Nr 7 poz. 39).

F. Szajowski

62. Prezydium PRN w Słupsku zapytuje, kogo w rozumieniu przepisów prawnych uznać za kierownika jednostki budżetowej na szczeblu Prezydium PRN.

Odpowiedź:

W rozumieniu obowiązujących przepisów, a w szczególności uchwały Nr 325 Rady Ministrów z 29.IV.1953 r. w sprawie zasad i trybu wykonywania budżetu państwa (MP Nr A-53, poz. 592), za kierownika jednostki budżetowej na szczeblu prezydium PRN należy uważać kierownika wydziału (referatu), którego dochody i wydatki są ujęte w preliminarze dochodów i wydatków, i który jest dysponentem kredytów, objętych tymi preliminarzami. Członek prezydium PRN jest kierownikiem jednostki budżetowej jedynie wówczas, gdy jest on równocześnie kierownikiem jednostki organizacyjnej, będącej jednostką budżetową (wydziału, referatu). Dla wyczerpania całości zagadnienia wyjaśnia się, że kierownikami jednostek budżetowych w zakresie działania prezydium PRN są ponadto kierownicy tych komórek organizacyjnych, które podlegają wydziałom prezydium PRN i są jednostkami budżetowymi.

J. Sarnecki

63. Prezydium GRN w Biskupicach zapytuje: a) kto ustala plan pełnienia wart przeciwpożarowych, b) jak długo trwa jednoznaczowo służba wartownicza, c) kto sprawuje kontrolę nad sposobem pełnienia służby wartowniczej.

Odpowiedź:

a) Plan pełnienia wart przeciwpożarowych ustala komenda powiatowa straży pożarnych za zgodą prezydium właściwej GRN. W gminach plan wart przeciwpożarowych powinien być ustalony dla każdej gromady oddzielnie. Plan powinien być ogłoszony w sposób przyjęty w danym mieście lub właściwej gromadzie i powinien zawierać:

1) miejscowości, w których wprowadza się obowiązek pełnienia wart przeciwpożarowych,

2) czasokres, na który ustanawia się warty przeciwpożarowe,

3) wyjaśnienie, że osoby wyznaczone do pełnienia warty przeciwpożarowej będą imiennie zawiadomione o nałożonym obowiązku,

4) pouczenie o skutkach prawnych w razie niewykonania obowiązku służby wartowniczej.

b) Służba wartownicza trwa: na wartach nocnych w okresie zimowym, tj. od 1.X. do 31.III., od godz. 17 do 7, w okresie letnim, tj. od 1.IV. do 30.IX., od godz. 20 do 6, w wartach dziennych służba trwa przez część doby nie objętej wartą nocną. Czas pełnienia służby na posterunku przez jednego wartownika nie powinien przekraczać w okresie zimowym 2 godzin, w okresie letnim 4 godzin.

c) Prawo kontroli sposobu pełnienia służby wartowników przysługuje osobom wyznaczonym przez prezydium GRN, kome-

dantom straży pożarnych i organom bezpieczeństwa.

J. Kowal

**64. Jeden z czytelników za-
pytuje, jak obecnie stosuje się
nowe przepisy dotyczące ogra-
niczenia egzekucji z uposażeń,
wynagrodzeń i powtarzających
się świadczeń.**

Odpowiedź:

Rozporządzenie Ministra Finansów z 8.X.1953 r. w sprawie zmiany wysokości sum pieniężnych przy egzekucji administracyjnej z uposażeń, wynagrodzeń i świadczeń powtarzających się zostało ogłoszone w Dzienniku Ustaw PRL Nr 46 z 24.X.1953 r. i zgodnie z zawartym w nim postanowieniem weszło w życie w 7 dni po ogłoszeniu, tzn. dnia 1.XI.1953 r. Od tej dopiero daty zmienia się sposób potrącania egzekwowanych należności.

Zgodnie z przepisem tego rozporządzenia wynagrodzenia do wysokości 1.200 zł miesięcznie podlegają egzekucji do 1/5 części, przy czym kwota 500 zł jest zawsze wolna od egzekucji. Kwota wynagrodzenia przewyższająca 1.200 zł podlega egzekucji do połowy. Np. o ile wynagrodzenie wynosi miesięcznie 550 zł, to chociaż jego 1/5 część stanowi 110 zł, to jednak wolno potrącić tylko 50 zł, a pozostałe 500 zł należy wypłacić pracownikowi. O ile zaś wynagrodzenie wynosi 1.200 zł miesięcznie, to wolno potrącić całą 1/5 część,

tzn. 240 zł. Gdy zaś np. wynagrodzenie wynosi 1.224 zł miesięcznie, to egzekucji podlega ponadto kwota 12 zł, jako połowa kwoty części wynagrodzenia przewyższającej 1.200 zł miesięcznie. Zatem od wynagrodzenia w kwocie 1.224 zł dopuszczalne jest potrącenie w trybie egzekucji administracyjnej kwoty 252 zł.

Również takim samym ograniczeniem podlega egzekucja sądowa z uposażeń i wynagrodzeń — zgodnie z równocześnie ogłoszonym rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z 1.IX.1953 r. (Dz. U. Nr 46, poz. 226). Należy jednak nadmienić, że przy egzekucji sądowej nadal są aktualne przepisy dopuszczające przy dochodzeniu należności alimentacyjnych objęcie egzekucją drugiej 1/5 części uposażenia, o ile egzekucja w granicach do 1/5 na pokrycie tych należności nie wystarczyła. Tej samej zasadzie podlega przewyżka ponad 1.200 zł wynagrodzenia miesięcznego.

J. Żakiewicz

65. Prezydium GRN w Drewnicy, pow. gdański, zapytuje, czy można stosować sankcje karne w stosunku do mieszkańców nie przybywających na zebrania gromadzkie mimo wysłania wezwań.

Odpowiedź:

Nie można karać mieszkańców gromady za nieprzybywanie na zebrania gromadzkie.

Prezydium GRN powinno podjąć pracę wychowawczą i uświa-

damiającą wśród mieszkańców gromady. Prezydium powinno też zbadać, czy w dotychczasowej organizacji zebrzań gromadzkich nie było braków organizacyjnych, czy nie były one zwoływane w nieodpowiednim czasie itp.

St. Ślubowski

66. Prezydium PRN w Sieradzu zapytuje, czy należy opłacać składki na ubezpieczenie społeczne od premii za ciągłość i wydajność pracy, wypłacane pracownikom przy robotach sezonowych.

Odpowiedź:

Zgodnie z instrukcją Ministra Pracy i Opieki Społecznej z 8.X. 1953 r. (MP A-92, poz. 1437) obowiązującą od 1.XII.1952 r. jednostki budżetowe powinny opłacać składki ubezpieczeniowe od wszelkich wypłat brutto dokonywanych z § 1 „Płace“ (z wyłączeniem w roku budżetowym 1952 wypłat z pozycji „e“ i „f“).

W związku z powyższym od premii za ciągłość i wydajność pracy, wypłacanych z § 1 („Płace“) należy opłacać składki na ubezpieczenia społeczne.

Z. Radzimowski

67. Sekretarz Prezydium GRN w Raczowie, pow. Brzozów, zapytuje, czy Prezydium zobowiązane jest dostarczać bezpłatnych mieszkań wszystkim nauczycielom.

Odpowiedź:

Jak wyjaśniło Ministerstwo Oświaty (pismo Nr Os. 3R-47840/1/53 z 28.XI.1953 r.) zgodnie z postanowieniami uchwały Nr 904/52 Rady Ministrów, obowiązek prezydentów GRN w zakresie dostarczania bezpłatnych mieszkań dotyczy wszystkich nauczycieli zatrudnionych na wsi. Obowiązek ten odpada jednak w wypadku, gdy nauczyciel zamieszkuje we własnym domu posiadanym w miejscu zatrudnienia lub gdy zamieszkuje w mieszkaniu małżonka, znajdującym się w miejscu zatrudnienia.

St. Jarmoliński

68. Prezydium PRN w Kępnie zapytuje, czy podlega zwrotowi dodatek służbowy, pobierany przez jednego z pracowników w ciągu 2 lat. Pracownik zajmował stanowisko kierownika referatu planowania i inwestycji w Wydziale Gosp. Komunalnej i Mieszkaniowej i miał IX grupę uposażenia.

Odpowiedź:

W myśl § 8 rozporządzenia Rady Ministrów z 19.II.1949 r. w sprawie dodatków funkcyjnych i służbowych dla pracowników państwowych i samorządowych oraz przewodniczących organów wykonawczych gmin miejskich i wiejskich (Dz. U. Nr 14, poz. 94), dodatek służbowy przysługuje pracownikom państwowym pobie-

rającym uposażenie co najmniej VIII grupy. Ponieważ określony pracownik otrzymał uposażenie według IX grupy, przeto jest niewątpliwie, iż nie przysługiwał mu dodatek służbowy.

Niemniej jednak, jak to podkreślono w piśmie Prezydium Rady Ministrów z 12.XI.1952 r. Nr Cs-56/192 zamieszczonym w Nr 1 „Przeglądu Zagadnień Socjalnych“ z r. 1953 „błędy w zakresie wypłaty uposażenia stanowią naruszenie przepisów o dyscyplinie płac, za co odpowiedzialni są nie podejmujący wynagrodzenia, a pracownicy zarządzający wypłatą“. W myśl tego pisma pracownik, który uposażenie przyjmował w dobrej wierze i zużywał je na swoje bieżące wydatki, nie ma obowiązku dochodzić, czy uposażenie to było wypłacane zgodnie z obowiązującymi przepisami, a tym samym nie może ponosić skutków nieuzasadnionej wypłaty w postaci potrącenia części bieżącego uposażenia dla wyrównania strat Skarbu Państwa.

K. Kobierski

69. Prezydium MRN w Witnicy zapytuje:

1. Czy art. 2 dekretu z 6.IX. 1946 r. o ustroju rolnym i osadnictwie na obszarze ZO ma zastosowanie do każdego miasta, czy też tylko do miast wydzielonych.

2. Co należy rozumieć przez określenie „sprawy osadnictwa rolnego na obszarze ZO nie unormowane przepisami niniejszego

dekretu", zawarte w art. 10 dekretu z 6.IX.1951 r. o ochronie i uregulowaniu własności osadniczych gospodarstw chłopskich (Dz. U. Nr 46/51).

3. Czy w/w dekret ma zastosowanie również na terenie miasta, w którego granicach nie dokonano pomiarów gruntów, ani też nie przeprowadzono akcji nadania gospodarstw rolnych.

Odpowiedź:

1) Art. 2 dekretu z 6.IX.1946 r. o ustroju rolnym i osadnictwie na obszarze Ziemi Odzyskanych i b. Wolnego Miasta Gdańska ma zastosowanie do każdego miasta.

2) W sprawach osiedleńczych nieuregulowanych w dekrecie z 6.IX.51 r. ma zastosowanie tryb postępowania określony w dekrecie z 6.IX.46 r. Na terenie Ziemi Odzyskanych obowiązują więc dekrety z 6.IX.46 r. i 6.IX.51 r., które uzupełniają się wzajemnie.

3) Dekret z 6.IX.51 r. nadał z samego prawa własność wszystkim osadnikom, którzy przed wejściem w życie tego dekretu zostali osiedleni na gospodarstwach rolnych, położonych na terenie gmin wiejskich oraz tym osadnikom w miastach, których gospodarstwa zostały na podstawie art. 2 dekretu z 6.IX.1946 r. i art. 2 ust. 1. rozporządzenia Ministrów: Ziemi Odzyskanych, Administracji Publicznej, Rolnictwa i Reform Rolnych, Skarbu oraz Odbudowy z 14.X.

1947 r. (Dz. U. Nr 70/47, poz. 433) włączone do zapasu ziemi.

Osadnicy w miastach, których gospodarstwa do zapasu ziemi przed 7.IX.51 r. nie zostały włączone, nie stali się ich właścicielami w rozumieniu dekretu z 6.IX.51 r. Ta kategoria osadników traktowana jest jako posiadacze gospodarstw z tym, że uwłaszczenie (nadanie własności) następuje po włączeniu ich gospodarstw do zapasu ziemi. Osadnicy - przesiedleńcy w miastach obowiązani są opłacać czynsz dzierżawny na Państwowym Funduszu Ziemi, który po uwłaszczeniu zaliczany będzie im na poczet należności za gospodarstwa. Repatriantom z terenów, które w okresie międzywojennym wchodziły w skład terytorium Państwa Polskiego, a którzy pozostawili za granicami państwa gospodarstwa — nie wymierza się czynszu.

J. Zarzycki

70. Prezydium GRN w Górze, zapytuje, ile godzin wynosi czas pracy woźnych w urządach państwowych.

Odpowiedź:

Czas pracy woźnych w urządach i instytucjach państwowych, a zatem także w prezydiach rad narodowych, wynosi 3 godzin dziennie i 46 godzin tygodniowo.

Czas pracy pracowników fizycznych, objętych w zakresie uposażenia uchwałą Rady Mini-

strów z 19.II.1949 r. w sprawie ryczałtowego wynagrodzenia pracowników państwowych (MP Nr A-13, poz. 152), wynosi 8 godzin dziennie i 46 godzin tygodniowo.

Czas pracy i wynagrodzenie dozorców reguluje zarządzenie Ministra Finansów z 17.I.1951 r. (MP Nr A-11, poz. 168 i z 1953 r. Nr A-4, poz. 45).

St. Jarmoliński

71. Prezydium GRN w Opalenicy pow. nowotomyski zapytuje:

1) czy odłogi podlegają obowiązkowi dostaw zwierząt rzeźnych,

2) czy grunty deputatowe leśniczych i służby leśnej podlegają podanemu wyżej obowiązkowi.

Odpowiedź:

1) Zgodnie z art. 13 dekretu z 1.XII.1953 r. (Dz. U. Nr 50 poz. 244) — „odłogi i inne niezagospodarowane użytki rolne przydzielone do zagospodarowania indywidualnym gospodarstwom zwolnione są od obowiązku dostaw zwierząt rzeźnych na okres pierwszych trzech lat użytkowania“.

2) Grunty przydzielone pracownikom służby leśnej w formie deputatu podlegają obciążeniu obowiązkowymi dostawami zwierząt rzeźnych, o ile obszar użytkowanych gruntów stanowi ponad 1 ha i nie zachodzą okoliczności, o których mowa w

art. 13 wyżej cytowanego dekretu z 1.XII.1953 r. oraz § 8 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie obow. dostaw zwierząt rzeźnych (Dz.U. Nr 50 poz. 248).

Wł. Kilanowski

72. Prezydium GRN w Dobrym Mieście zapytuje, czy rolnicy potrzebują zezwolenia prezydium GRN na wyrąb drzew znajdujących się na terenie ich gospodarstwa (np. na łąkach), jeżeli wycięte drzewo zamierzają użyć na własne potrzeby.

Odpowiedź:

Rolnicy pragnący dokonać wyrębu drzew pochodzących z zadrzewień poza lasem nie potrzebują uzyskiwać zezwoleń na wyrąb, jeżeli drzewo w całości ma być zużyte na własne potrzeby.

Stosownie do pkt 5 instrukcji Ministra Leśnictwa z 20.VIII.1951 r. w sprawie wyrębu i zużycia materiałów drzewnych pochodzących z lasów i zadrzewień nie stanowiących własności państwa (MP Nr A-81, poz. 1129) zezwolenia wymaga jedynie:

a) w stosunku do drewna pochodzącego z lasów: — uzyskiwanie (wyrąb) reglamentowanych materiałów drzewnych,

— zużycie reglamentowanych materiałów drzewnych niezależnie od tego, czy uzyskanie ich nastąpiło na podstawie udzielonego zezwolenia na wyrąb, czy też wskutek zarządzenia wydanego na podstawie art. 8 lub 9 dekretu z 26.IV.1948 r. o ochronie lasów nie stanowiących wła-

sności państwa (Dz.U. Nr 24, poz. 165);

— odstąpienie reglamentowanych materiałów drzewnych innym osobom;

b) w stosunku do drewna pochodzącego z zadrzewień — odstąpienie reglamentowanych materiałów drzewnych innym osobom. Gospodarzenie drewnem w innych okolicznościach, a w szczególności w przypadkach podanych w zapytaniu, zezwolenia nie wymaga.

H. Lesser

73. Ob. Kazimierz Jachowski, pracownik prezydium GRN w Pawłowie, zapytuje, czy przysługuje mu wynagrodzenie za niewykorzystany urlop wypoczynkowy.

Odpowiedź:

Zgodnie z przepisem art. 37 ustawy z 17.II.1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz.U. z 1949 r. Nr 11, poz. 72) urlop wypoczynkowy, niewykorzystany przez pracownika państwowego w danym roku kalendarzowym ze względów służbowych, powinien być udzielony w następnym roku kalendarzowym. Stosowana praktyka jest analogiczna w przypadkach niewykorzystania urlopu przez pracownika z ważnych przyczyn osobistych (choroba, przerwa porodowa). Wskazane jest wykorzystanie zaległego urlopu w I kwartale następnego roku.

W świetle obowiązujących przepisów odszkodowanie za nie-

wykorzystany urlop wypoczynkowy pracownikowi państwowemu nie przysługuje i nie może być wypłacane.

St. Jarmoliński

74. Prezydium GRN w Policznie zapytuje, w jaki sposób należy dokonać opodatkowania podatkiem gruntowym gospodarstw rolnych powstałych w wyniku działów rodzinnych.

Odpowiedź:

Zagadnienie poruszone w pytaniu wyjaśnione zostało przez Ministerstwo Finansów (pismo Nr PW 2708/2/53 z 25.VIII.1953). Jak z podanego wyjaśnienia wynika wszystkie podania o uznanie dokonanych w 1952 r. działów rodzinnych należy obecnie załatwiać w trybie art. 157—170 dekretu z 16.V.1946 r. o postępowaniu podatkowym (Dz. U. Nr 50, poz. 506 z 1950 r.).

Organa finansowe powinny ustalić na podstawie szczegółowych i wnikliwych dochodzeń, czy w wyniku podziału gruntów pomiędzy krewnymi powstało nowe gospodarstwo będące źródłem utrzymania krewnego, któremu grunt wydzielono, w szczególności, czy krewny ten prowadzi odrębną gospodarkę rolną i odrębne gospodarstwo domowe i czy sam gospodaruje na gruntach mu wydzielonych bądź też oddaje je do gospodarowania osobie trzeciej, nie będącej jego krewnym lub powinowatym i nie pozostającej we wspólnym gospodarstwie do-

nowym (art. 1 ust. 4 dekretu z 30.VI.1953 r. o podatku gruntowym Dz. U. Nr 38, poz. 283 z 1952 r., Dz. U. Nr 38, poz. 215).

Ponadto należy mieć na uwadze okoliczność, że w wypadku uznania dokonanych w 1952 r. działów rodzinnych obowiązek podatkowy co do gruntów wydzielonych rozpoczyna się z dniem 1 stycznia 1953 r., tj. od roku następującego po roku, w którym dokonano działów rodzinnych (art. 4 ust. 3 dekretu o podatku gruntowym).

Organa finansowe przy rozpatrywaniu podań o uznanie dokonanych działów rodzinnych powinny się ponadto kierować postanowieniami zawartymi w § 3 rozporządzenia Min. Fin. z 30.VI.1951 r. w sprawie wykonania dekretu o podatku gruntowym (Dz. U. Nr 38, poz. 293) oraz wytycznymi zawartymi w pkt 5 uchwały Nr 561/52 Rady Ministrów z 9 lipca 1952 r., które wskazują na to, że słuszną akcją zwalczania fikcyjnego rozdrabniania gospodarstw rolnych nie może powodować łączenia opodatkowania gospodarstw rolnych, które na skutek działów rodzinnych przeszły faktycznie w posiadanie krewnych, prowadzących własne gospodarstwo domowe i gospodarujących oddzielnie gruntami wydzielonymi.

E. Murdzeński

75. Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Kępnie zapytuje, czy rzemieślnik

zajmujący jedną izbę na mieszkanie i warsztat w domu zawierającym do 5 izb obowiązany jest opłacać FGM od części tej izby obróconej na warsztat.

Odpowiedź:

Na pytanie powyższe należy dać odpowiedź negatywną. Stosownie do przepisu ust. 3 art. 22 dekretu o najmie lokali (Dz.U 35/53 poz. 152) zwolnione są od opłat na FGM osoby wynajmujące lub używające lokale mieszkalne w domach jednorodzinnych mających nie więcej niż 5 izb mieszkalnych, o ile domy te w całości lub części zajmowane są przez właściciela. Zwolnienie to wynika również z ust. 3 § 5 rozporządzenia RM z 25.III.53 r. (Dz.U. 19/53 poz. 76), który wskazuje, że przy jednoczesnym wykorzystaniu lokalu (pomieszczenia) na cele mieszkalne i użytkowe stosować należy stawki czynszu odpowiadające zasadniczemu przeznaczeniu lokalu. A więc od izby mieszkalnej przypadają stawki czynszu przewidziane w rozdziale 1 działu II dekretu o najmie lokali. Oznacza to jednocześnie, iż izba zamieszkała przez rzemieślnika nie staje się ani w całości, ani w części lokalem użytkowym przez to tylko, iż uprawia on w niej swój zawód i nie przypadają od niego z tego tytułu opłaty na FGM wg tabeli stanowiącej załącznik 7 do wspomnianego rozporządzenia.

T. Połabiński

76. Prezydium MRN w Sopocie zapytuje, czy pracownik zatrudniony od 1.I.1953 r. ma prawo do urlopu wypoczynkowego za 1953 r., tj. po 1.I.1954 r., oraz czy jednocześnie należy mu się ponadto urlop za 1954 r.

Odpowiedź:

Wszyscy pracownicy państwowi, zarówno mianowani jak i kontraktowi, w zakresie urlopów wypoczynkowych podlegają przepisom ustawy o państwowej służbie cywilnej (Dz.U. z 1949 r. Nr 11, poz. 72).

Zgodnie z art. 36 tejże ustawy pracownik państwowy, który przesłużył co najmniej rok w służbie państwowej, ma prawo do corocznego urlopu dla wypoczynku, o ile nie zachodzą ważne przeszkody służbowe.

Z treści powyższego przepisu wynika, że pierwszy urlop wypoczynkowy przysługuje pracownikowi państwowemu dopiero po roku pracy z tym, że następny urlop wypoczynkowy będzie mu przysługiwał w następnym roku kalendarzowym niezależnie od czasu, jaki upłynął od ukończenia zeszłorocznego urlopu.

Jeżeli więc pracownik państwowy rozpoczął pracę z dniem 1 stycznia 1953 r., to pierwszy urlop wypoczynkowy (tj. po pełnym roku pracy) będzie mu przysługiwał w roku 1954, a następny urlop wypoczynkowy w roku 1955.

Pracownicy podlegający w zakresie urlopów wypoczynkowych

ustawie z 16.V.1922 r. o urlopach dla pracowników zatrudnionych w przemyśle i handlu (Dz.U. z 1949 r. Nr 47, poz. 365 z późniejszymi zmianami) — mogą korzystać obecnie z dwóch urlopów wypoczynkowych w ciągu jednego roku kalendarzowego tylko w przypadkach określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Opieki Społecznej z 28.II.1953 r. (Dz.U. Nr 13, poz. 54).

Z treści powyższych przepisów wynika, że gdy pracownik umysłowy został przyjęty do pracy od 1 stycznia 1953 r., należy się takiemu pracownikowi w roku 1953 po pół roku pracy 14-dniowy urlop, zaś po roku pracy, tj. po 31 grudnia 1953 r., 16-dniowy urlop uzupełniający (lub 30-dniowy, jeżeli pracownik nie korzystał z 14-dniowego urlopu).

Pracownikowi temu w r. 1954 nie przysługuje żaden dalszy urlop.

77. Prezydium GRN w Babiach zapytuje, czy może wyrazić zgodę na uiszczenie gotówką równowartości świadczeń w naturze przez PGR.

Odpowiedź:

Od PGR pobiera się w myśl § 2 uchwały Nr 395 Rady Ministrów z 30.VI.1951 r. świadczenia w naturze wyłącznie w dniówkach pracy niewykwalifikowanej lub dniówkach pracy środków przewozowych konnych bądź zmechanizowanych wraz z

obsługą bez prawa zamiany świadczeń na gotówkę. Zatem prezydium GRN nie może wyrazić zgody na uiszczenie przez PGR gotówką równowartości wymierzonych świadczeń w naturze, ani uznać wypadku wpłacenia przez PGR równowartości tych świadczeń za równoznaczne z wykonaniem (odrobieniem) świadczeń w naturze.

W wypadkach odmowy przez PGR wykonania świadczeń w sposób określony w § 2 wyżej określonej uchwały, należy interweniować we właściwych władzach nadrzędnych o wykonanie przez ośrodek PGR świadczeń w naturze.

78. Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Paczkowie zapytuje, czy pracownikowi posiadającemu ulgę kolejową, w przypadku wyjazdów służbowych w sprawach przedsiębiorstwa, należy zwracać koszty przejazdu koleją w pełnej wysokości.

Odpowiedź:

Stosownie do postanowień rozporządzenia Rady Ministrów z 24.VII.1948 r. o należnościach w razie pełnienia czynności służbowych poza zwykłym miejscem służbowym (Dz. U. Nr 38, poz. 274) likwidacji podlegają koszty faktycznie przez pracownika poniesione. Jeśli więc pracownik ma prawo do korzystania z ulg kolejowych, z jakiegokolwiek tytułu, zwrotowi podlega tylko cena biletu ulgowego.

J. Sarnecki

79. Ob. Jan Jaroń z Kielc zapytuje, czy okres pracy przepracowany po przejściu w stan spoczynku, w charakterze pracownika prywatno - prawnego może być zaliczony do wysługi lat uzyskanych z tytułu pracy w charakterze pracownika publiczno-prawnego.

Odpowiedź:

W myśl § 15 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 28 maja 1934 r. w sprawie wykonania ustawy z 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. Nr 60 poz. 513 z 1934 r.), przeniesienie w stan spoczynku jest równoznaczne ze zwolnieniem ze służby.

A zatem stosunek służbowy, jaki był między Obywatelą a b. Zarządem Miejskim, przestał istnieć.

Wobec powyższego lata pracy przepracowane po przeniesieniu w stan spoczynku, zgodnie z art. 2 pkt 1 dekretu z 10 grudnia 1946 r. o zmianie niektórych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. Nr. 2 poz. 2), w Prezydium MRN w Kielcach w charakterze pracownika prywatno-prawnego nie mogą być doliczone do wysługi lat przepracowanych w charakterze pracownika publiczno-prawnego.

A. Szczepański

80. Prezydium GRN w Braszewicach pow. Sieradz zapytuje, w jaki sposób powinno nastąpić zwolnienie stałego pracownika — kierownika referatu prezydium GRN.

Odpowiedź:

Na podstawie uprawnień wynikających z przepisu art. 10 lit. d lub art. 10 lit. c dekretu z 14 maja 1946 r. o tymczasowym unormowaniu stosunku służbowego funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. Nr 22, poz. 139) — można bez zachowania warunków i terminów przewidzianych w przepisach służbowych zwolnić pracownika państwowego o publiczno-prawnym charakterze stosunku służbowego (stały, prowizoryczny) ze służby państwowej za uprzednim 3-miesięcznym wypowiedzeniem z zachowaniem praw emerytalnych.

Gdy chodzi o ustalenie właściwości prezydium rady narodowej do wydania decyzji o zwolnieniu w powyższym trybie, należy opierać się na przepisach § 14 uchwały Rady Ministrów z 17 kwietnia 1950 r. (MP Nr A-57, poz. 654) zmienionej uchwałą Nr 398 Rady Ministrów z 26 maja 1951 r. (MP Nr A-72, poz. 930).

Stosownie do powyższych przepisów kierownik referatu w prezydium GRN może być zwolniony ze służby za uprzednim 3-miesięcznym wypowiedzeniem z zachowaniem praw emerytalnych w trybie art. 10 lit. d dekretu z 14.V.1946 r. na podstawie uchwa-

ły tegoż prezydium za zgodą prezydium PRN. J. Grześkiewicz

81. Prezydium GRN w Sownie (woj. szczecińskie) zapytuje, na jaki okres należy zawierać umowy z woźnymi szkolnymi.

Odpowiedź:

Z woźnymi szkolnymi pełnozatrudnionymi i niepełnozatrudnionymi, którzy mają pracować przez cały rok szkolny, zawiera się umowy na 12 miesięcy lub na czas nieokreślony. (Nr OSL 3938/53).

M. Bogacka

82. Prezydium GRN w Marcinkowie, pow. Opoczno, zapytuje, czy Gminna Spółdzielnia „Samo-pomoc Chłopska“ uprawniona jest doliczać do ceny każdego cetnara węgla koszty przewozu węgla ze stacji do składu.

Odpowiedź:

Opałowe składy bezbocznikowe (składy typu B) pobierają ceny za węgiel takie, jak składy bocznikowe (składy typu A) wg odpowiednich klas i asortymentów, doliczając do tych cen rzeczywiste koszty zwózki od stacji kolejowej do składu spółdzielni. Łączna cena jednak nie może przekroczyć na składzie bezbocznikowym cen przewidzianych w cenniku dla opałowych składów detalicznych (składy typu C). W przypadkach, gdy odległość składu bezbocznikowego od kolei jest tak znaczna, że koszty zwózki przekraczają 30

zł od tony, wówczas powiększona cenę paliwa obowiązującą dla wszystkich składów bezbocznicowych w danej miejscowości za-
twierdza właściwa terenowa Komisja Cennikowa, przestrzegając jednak zasady o nieprzekraczaniu cen detalicznych (na składzie typu C).

Wł. Madurowicz

83. Prezydium MRN w Bystrzycy zapytuje, kiedy od gruntów należy pobierać podatek od nieruchomości, a kiedy podatek gruntowy.

Odpowiedź:

Szczegółowe wyjaśnienia, kiedy od gruntów płaci się podatek od nieruchomości, a kiedy podatek gruntowy, zawiera okólnik Ministerstwa Finansów z 20 stycznia 1953 r. Nr PM 16792/4/53 w sprawie opodatkowania gruntów podatkiem od nieruchomości bądź podatkiem gruntowym (Dz. Urz. M.in. Fin. Nr 2 (2 gm), poz. 5). Z wyjaśnień zawartych w tym okólniku wynika m. in., że o ujęciu gruntów w gospodarstwo rolne decyduje sposób użytkowania gruntów (rodzaj gospodarki, sposób eksploatacji), a o tym, czy gospodarstwo rolne stanowi istotną podstawę egzystencji ekonomicznej osoby prowadzącej to gospodarstwo — nie tylko wynik porównania cyfrowego przychodowości z gruntów z przychodami z innych źródeł, lecz również **realny przychód z gruntów.**

J. Porok

84. Prezydium GRN w Ligocie zapytuje, w jaki sposób prezydium GRN może dostarczyć nauczycielom szkół wiejskich bezpłatnej podwozy przy wyjazdach służbowych na konferencje do prezydium PRN.

Odpowiedź:

Jeżeli nauczyciel w miejscowościach pozbawionych komunikacji kolejowej lub autobusowej nie może uzyskać podwozy w drodze najmu, Prezydium GRN powinno zapewnić mu środek lokomocji celem dokonania podróży służbowej do miejsca konferencji lub do przystanku autobusu lub kolei. W tym celu prezydium GRN może skorzystać z art. 2 dekretu z 30.VI.1951 r. o obowiązku świadczeń w naturze na niektóre cele publiczne (Dz. U. Nr 38, poz. 284). Na podstawie tego przepisu prezydium może podjąć uchwałę wprowadzającą obowiązek dostarczania **za opłatą** podwoz dla przewozu nauczycieli szkół podstawowych w sprawach służbowych. Na podstawie uchwały właściwy członek Prezydium może nakładać obowiązek odpłatnego dostarczania podwoz nauczycielom w podanych wyżej sprawach. Opłatę za podwoz uiszcza nauczyciel bezpośrednio zobowiązanemu. Koszty tej podwozy zamieszcza on w rachunku kosztów podróży służbowej.

W. Niesiolowski